

Kortfattat utlåtande angående Callunas observation av mindre hackspett vid Lillsjön vid inventering 2023 med avseende på detaljplanearbete vid Linta Gårdsväg i Bromma, Stockholms stad

Calluna har 2023 genomfört en häckfågelinventering vid Lillsjön. Exploateringskontoret har beställt inventeringen med anledning av planerat nytt dagvattenutlopp samt parkupprustning med nya bryggor och spänger. I samband med själva fågelinventeringen, där nio besök genomfördes, noterades inte den mindre hackspetten. Men under ett fältarbete med provtagning av bottenfauna som Calluna gjorde inom samma projekt vid Lillsjön observerades en adult mindre hackspett födosökande i björk längs med den nordvästra stranden i kanten av den större fuktlövskogen på norra sidan av sjön, sydöst om utegymmet. Den biotopen bedöms som lämpligt habitat för arten.

Mindre hackspett är rödlistad i kategorin nära hotad (NT). Observationen kommer att behandlas i fågelinventeringsrapporten som ska sammanställas hösten 2023. Den gjorda observationen väckte frågan om den bebyggelse som ingår i Linta gårdsvägs detaljplan kan påverka reviret för mindre hackspett och artens möjligheter att finnas på en tillfredställande nivå inom sitt naturliga utbredningsområde. Frågor som bedöms i en artskyddsutredning där risk för förbud för detaljplan enligt artskyddsförordningen utreds.

Därav har detta kortfattade utlåtande ställts samman eftersom detaljplanen för Linta gårdsväg i augusti planeras gå på granskning i detaljplaneprocessen. Nämnas ska också att år 2022 gjorde Calluna på uppdrag av Exploateringskontoret en förenklad häckfågelinventering med tre fältbesök för Lilla Kvarnberget som ligger norr om Kvarnbacksvägen, norr om Lillsjön. Del av södra samt östra kanten av skogskullen kommer att exploateras enligt detaljplanen. Inventeringen 2022 påträffade inte mindre hackspett. Resultaten från den inventeringen är ännu opublicerade.

Eftersom den mindre hackspetten är en hemortstrogen fågel, dvs. har den en gång häckat och haft revir, använder individen/paret ofta reviret resten av livet. Arten har en klen näbb (en liten hackspett som namnet antyder) och därför så krävs död/murken död ved för att enklare kunna hitta olika insektslarver etc under barken på och i den döda veden. Arten har stora revir. Följande står i Artdatabankens artfakta:

”För att häcka framgångsrikt behöver ett par cirka 40 ha äldre lövdominerad skog inom ett område på upp till 200 ha. Både hona och hane hävdar överlappande revir på omkring 100 ha under en dryg månad före äggläggning. Revirets storlek ökar med lövskogens uppsplittring.”

Revir som är på gränsen till att vara tillräckliga kan helt upphöra fungera som revir om exempelvis ändrad markanvändning tar habitat i anspråk och innebär att ekologisk funktion inte blir tillräcklig för att kunna häcka. Med denna bakgrund har arten i andra projekt runtom i landet tidigare blivit en artskyddsfråga. Ofta finns arten där det kanske är rikt med sumpskog, eller skog som står i eller delvis i blöt mark, eftersom det där finns mer död ved, samt murkna högstubbar som ofta nyttjas som boträd. Ädellövskog är också viktig biotop. Död ved i landskapet är något som minskat i samband med effektivt skogsbruk och utdikning.

Arten har stora revir, och Calluna bedömer att inom delen av Bromma med Lillsjön-Riksby-Kyrksjön finns minst ett revir. Inom det området finns tillräckliga mängder lövskog av bra habitat för arten och det är störst koncentration kring Kyrksjön samt på De Geer moränen vid Kortenslund och kring Lillsjön. Arealerna runt Lillsjön är mindre än runt Kyrksjön. De skogsklädda moränkullarna i Riksby har lövskog främst i del av kantzonerna.

Arten har enligt observationer i Artportalen observeras mycket vid Kyrksjön och där finns det mycket troligt återkommande häckning av arten. Huruvida ytterligare en boplatz kan förekomma närmre Lillsjön och Riksby är oklart. Arten har inte observerats (förutom den nämnda observationen ovan) under Callunas inventeringar i Lillsjön 2023 eller i tidigare fågelinventeringar av moränkullen Lilla Kvarnberget eller i andra delar av Callunas inventering i Riksby 2022. En observation av mindre hackspett gjordes alltså av Calluna, 28 april vid i en björk vid stranden söder om utegymmet. Ytterligare en observation finns i Artportalen från nordvästra sidan av Lillsjön från år 2022. Skulle boplatz ligga inom inventeringsområdena för Lillsjön år 2023 skulle boplatzen med stor säkerhet upptäckts eftersom arten dels revirhåvdrar i närheten av boet, och skulle återkommande röra sig i närheten av boet för exempelvis föda åt ungar. Dessutom tigger ungar från boet, vilket bör ha upptäckts. Som nämnt är reviren mycket stora, särskilt för en så liten fågel. Det gör att boplatz kan ligga längre bort troligen kring Kyrksjön eller Kortenslundsskogen.

Den bebyggelse som planeras i detaljplan Linta gårdsväg norr om Kvarnbacksvägen i kanten av skogskullen Lilla Kvarnberget utgörs av gammal tallskog, medelålders ekskog och äldre blandskog samt buskar och unga lövträd längs ut i brynet. Calluna bedömer att livsmiljön för mindre hackspett inte är optimal, då området inte utgörs av fuktlövskog, inte heller av gammal ädellövskog eller gammal större sammanhängande triviallövskog. Biotoperna är åtskilda från Lillsjöns biotoper av Kvarnbacksvägen som utgör en barriär. Det är inte anmärkningsvärt stora mängder död ved. Det finns en stor andel tall, vilken inte är ett trädslag som mindre hackspetten nyttjar direkt. Den mindre hackspetten gynnas av hög andel lövinslag. Särskilt ek, björk, lind, al och asp är viktiga trädslag där en stor del av födan hämtas ur.

Med hänsyn till att detaljplanen vid Linta gårdsväg inte tar i anspråk livsmiljö som behövs för att reviret ska fungera väl, är Callunas bedömning att observationen av den mindre hackspetten vid Lillsjön, inte skulle innebära en sådan påverkan på varken det enskilda reviret som sannolikt utgörs av området Lillsjön-Riksby-Kyrksjön eller mot populationen lokalt. Exploateringen på Linta gårdsväg medför inte att artens population inte finns på en tillfredställande nivå inom sitt naturliga utbredningsområde. Detaljplanen står då inte i strid med artskyddsförordningens bestämmelser.